

**Kamu Gözetimi
Muhasebe ve Denetim
Standartları Kurumu
İncelemelerde Karşılaşılan Hususlar**

Emrah Eren TİMURTAŞ

KGK İncelemeleri

Bağımsız Denetim Kuruluşları ve Denetimi Üstlenen Denetçiler
İlk denetimlerini Sözleşme tarihinden itibaren

KAYİK
Denetimi
yapanlar
için asgari
üç yılda bir

Diğerleri
için
asgari **altı**
yılda bir

- Planlanmış İncelemeler
- İhbar Şikayet
- Diğer Bildirimler

KGK İncelemeleri

Bağımsız Denetim Kuruluşları ve Denetimi Üstlenen Denetçiler
İlk denetimlerini Sözleşme tarihinden itibaren

KAYİK
Denetimi
yapanlar
için asgari
üç yılda bir

Diğerleri
için
asgari **altı**
yılda bir

- Planlanmış İncelemeler
- İhbar Şikayet
- Diğer Bildirimler

KGK İncelemeleri

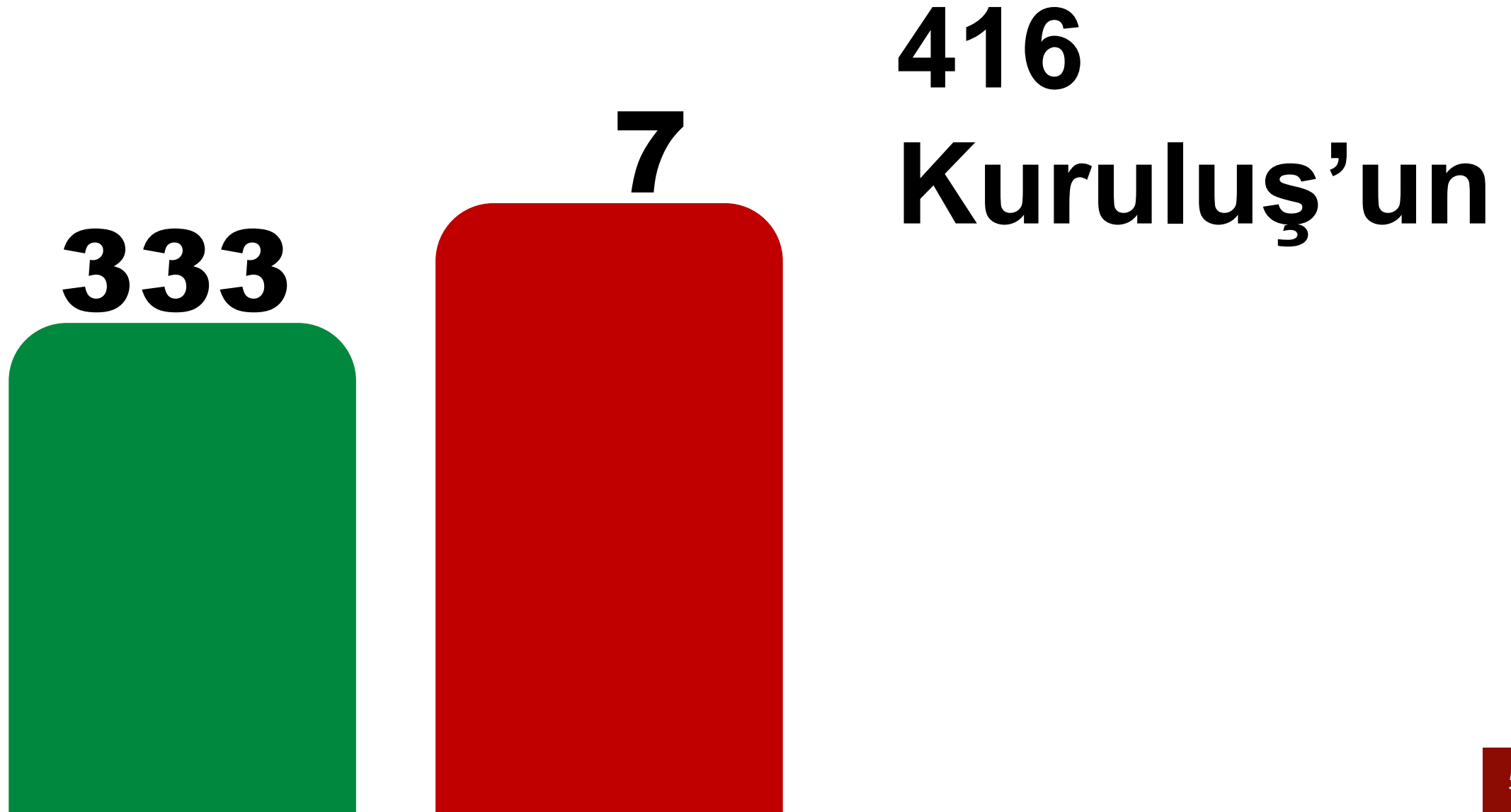
Bağımsız Denetim Kuruluşları ve Denetimi Üstlenen Denetçiler
İlk denetimlerini Sözleşme tarihinden itibaren

KAYİK
Denetimi
yapanlar
için asgari
üç yılda bir

Diğerleri
için
asgari **altı**
yılda bir

- Planlanmış İncelemeler
- İhbar Şikayet
- Diğer Bildirimler

2024 Yılı İncelemeleri

2024 Yılı İncelemeleri

80

416

Kuruluş'un

80'i

2024 Yılı İncelemeleri

48

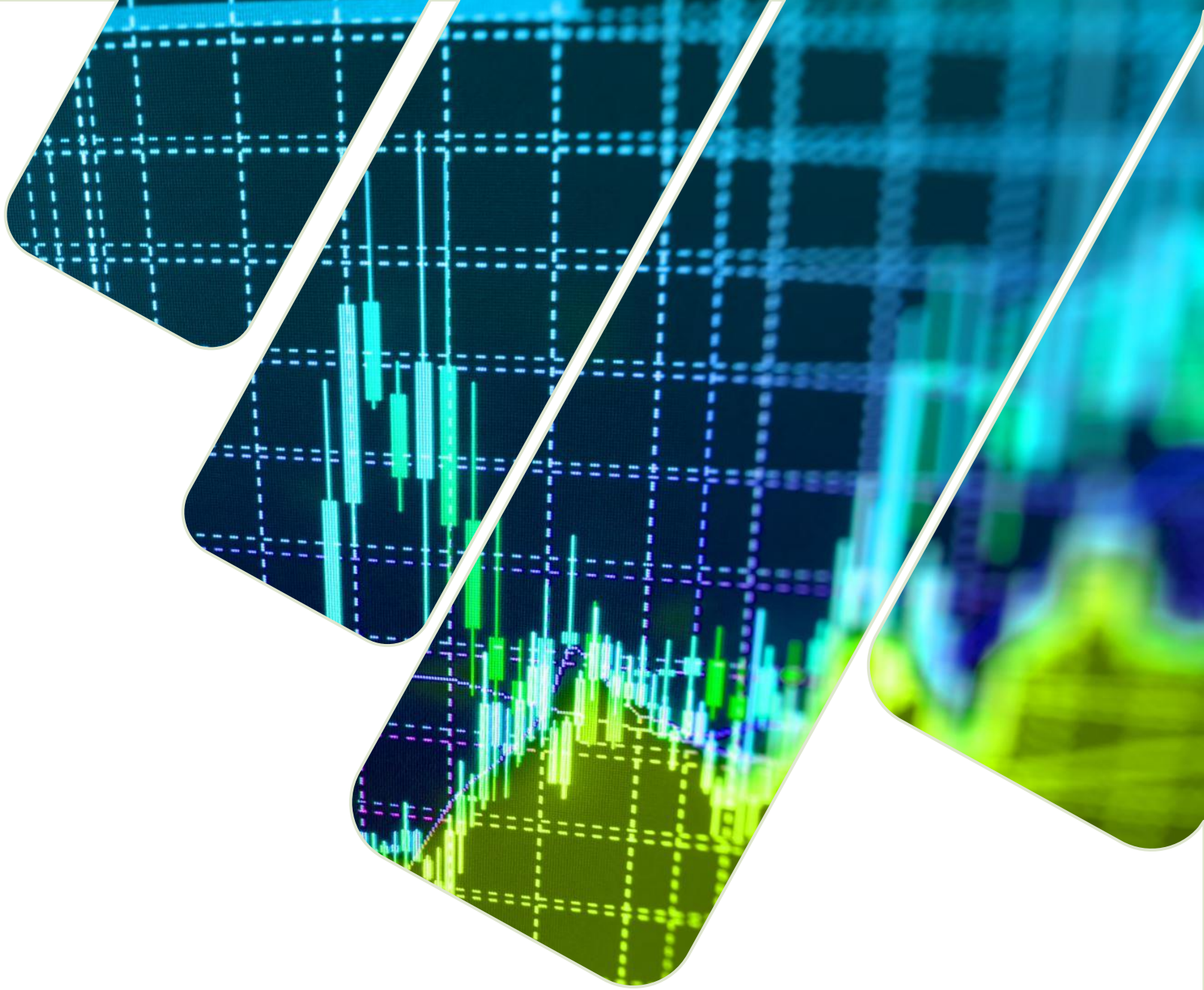
48 Denetimi
Üstlenen
Denetçinin
6'sı

6

Toplam 92
inceleme

Tespit Edilen Bulgular

Denetim Standartları Bulguları

Denetim Standartları Bulguları

Finansal Tabloların Bağımsız Denetiminde Kalite Kontrol

Bağımsız Denetimde Örneklem

Bağımsız Denetçinin Hileye İlişkin Sorumlulukları

İlişkili Taraflar

Bağımsız Denetimin Planlanması

İşletmenin Sürekliliği

Önemli Yanlışlık Risklerinin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

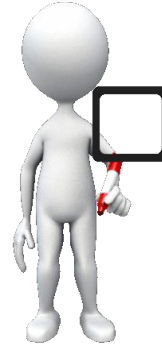
Kilit Denetim Konuları

Risk Olarak Değerlendirilmiş Hususlar

Müşteri Kabul / Ön Denetim Çalışmaları

1.1 Müşteri Kabul Süreci

1.2.Sözleşme Kabul

1.3.Bağımsızlık Beyanları

**Bu kapsamda;
Müşteri ilişkisinin ve belirli bir sözleşmenin kabulü ve devam ettirilmesine yönelik olarak kalite hedeflerini oluşturur.**

Sorumlu denetçi, denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesiyle uygun olduğuna karar verir

. (KYS 1, Pr.30, BDS 220 Pr. 22)

Hile

Yönetimin

Çalışanların

Üçüncü kişilerin

*haksız veya yasalara aykırı bir menfaat elde etmek amacıyla yaptığı aldatma içeren **kasıtlı** eylemlerdir.*

Hilenin risk faktörleri ise;

Hile yapma fırsatı sağlayan,

Hile için baskı oluşturan,

Hile yapmaya teşvik eden

Mesleki Şüphencilik içinde hareket şarttır ! (BDS 240 Pr. 13-15)

olay veya durumların mevcut olmasıdır.

Nasıl ve nerede hile kaynaklı önemli yanlışlık yapılabileceği hususu **müzakereye** dahil edilir.
(BDS 315 Pr.10; BDS 240 Pr. 16)

Kaynak Planlama

Deneyimli ekip üyelerinin kullanımı / gerekli hallerde uzmanların dâhil edilmesini,

Denetim ekibi arasında görev dağılımının yapılmasını,

Sektörü düzenleyen kurumlar tarafından istenen raporlar gibi sektöre özgü raporlama yükümlülüklerini,

Bilgi teknolojisinin denetim prosedürleri üzerindeki etkisinin ölçülmesini sağlar. (BDS 300, Pr. 8)

Bütçeleme

Denetimin bütçelendirilmesi gereklidir.(zaman ve kaynak planlaması) (BDS 300, Pr. 8)

Bu süreçte finansal tabloların geneli düzeyinde ve yönetim beyanı düzeyinde hata ve hile kaynaklı önemli yanlışlık oluşturabilecek faktörler belirlenir. (BDS 315 5-24)

Denetim ekibi içinde müzakere

İşletme ve Çevresini Anlama

İş ve hile risklerine yönelik çalışmalar

İç Kontrolü Anlama

Özel dikkat gerektiren riskler

Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi kapsamında kullanılan denetim kanıtı elde etme teknikleri /izlenilen yöntemler (Prosedürler); (BDS 315 Pr. 6)

Analitik prosedürler

Gözlem ve Tetkik

Sorgulama

*Ayrıca **sorumlu denetçi** ve **diğer denetim ekibi kilit üyeleri** finansal tabloların önemli yanlışlıklara olan açıklığı ve geçerli finansal raporlama çerçevesinin işletme durum ve gerçeklerine uygulanması konularında **müzakerede** bulunur. (BDS 315 Pr. 10)*

DEĞERLENDİRİLMİŞ RİSKLER

Finansal Tablo
Düzeyinde

Yönetim Beyanı
Düzeyinde

RİSKLERE KARŞILIK VERİLMESİ

Yapılacak Genel İşler (BDS 330)

- Mesleki şüpheciliğin sürdürülmesi
- Uygun tecrübeye sahip kişiyi görevlendirilmesi
- Gerekğinde uzman kullanılması
- Ekip üyelerinin daha fazla gözetimi ve yönlendirilmesi
- Muhasebe politikalarının değerlendirilmesi
- MDP'lerin ara dönem yerine dönem sonunda uygulanması
- Mütekip denetim prosedürlerinin öngörülemezliğinin sağlanması

Mütekip Denetim Prosedürleri (BDS 330)

Maddi Doğrulama
Prosedürleri

Kontrol Testleri

Detay
Testleri

Analitik Maddi
Doğrulama
Prosedürleri

Örneklem tasarımı

Uygun örneklem metodolojisinin seçilmesi

Uygun örneklem büyüklüğüne karar verilmesi

Örneklem biriminin seçilmesine imkan tanınması

Denetim Prosedürlerinin uygulanması

Seçilen kaleme uygulanması

Seçilen bir kaleme uygulanamaması durumunda başka bir kaleme uygulanması

*Denetim prosedürünün veya alternatif prosedürün uygulanamadığı durumlarda söz konusu durumun **sapma** veya **yanlışlık** olarak kabul edilmesi*

Sonuçların değerlendirilmesi

Sapma ve yanlışlıkların niteliği ve sebeplerinin değerlendirilmesi

Bulunan yanlışlıkları kullanarak anakitlenin geneli için öngöründe bulunmak

İlişkili Taraf Tanımı

1. TMS 24 İlişkili Taraf Açıklamaları

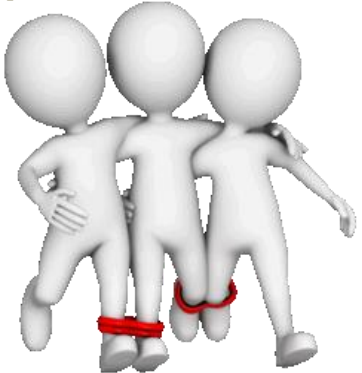
2. Bobi FRS İlişkili Taraf Hükümleri

3. BDS 550 10'uncu Paragraf

GFRÇ'de ilişkili taraflara dair hüküm olmaması veya yetersiz olması durumunda dahi denetçi BDS 550 uyarınca belirlenen amaçlara ulaşmak için denetim prosedürleri uygulamak zorundadır.

Risk Değerlendirme Prosedürlerinin bir parçası olarak başlıca (BDS 550)

İlişkili Taraf Kapsamında

Denetçi yönetimi aşağıdaki hususlar hakkında sorgular:

- İlişkili taraflarının kimliği.
- İlişkili taraflar arasındaki ilişkilerin niteliği.
- Gerçekleştirmiş işlemlerin türü ve amacı.

1. Denetim ekibi içinde müzakere
2. İlgili Kontrollere yönelik prosedürler
3. Kayıt ve belgelerin gözden geçirilmesi sırasında uygulanacak yaklaşım
4. İlişkili taraf bilgilerinin ekiple paylaşımı

Sürekliliğin değerlendirilmesine ilişkin Risk Değerlendirme Kapsamında (BDS 570-315)

Ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla belirsizliği irdeler (BDS 570 pr 10)

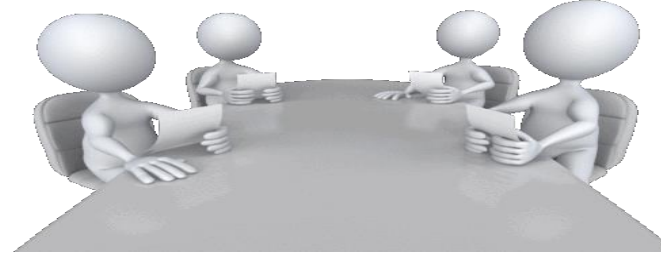
ve mesleki şüpheciliğini sürdürür.

Yönetimin on iki ayı kapsayan bir ön değerlendirme yapıp yapmadığını belirler.

Yapılmışsa

Henüz yapılmamışsa

Örneğin

- Temel finansal oranlardaki olumsuzluk
- İşgücüyle ilgili yaşanan sıkıntılar
- Önemli hammadde darboğazı
- Kredi sözleşmelerinin şartlarına uyulamaması,
- Alacaklılara vade tarihinde ödeme yapılamaması (BDS 570 pr A3)

- Ön değerlendirmeyi inceler,
- Yönetimle ön değerlendirme ve ciddi şüphe oluşturabilecek olay ve şartların belirlenip belirlenmediğini ve bunlarla ilgili planları müzakere eder.

Yönetimle daha detaylı müzakerede bulunur ve ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartların mevcut olup olmadığı konusunda yönetimi sorgular.

Kilit denetim konuları: Denetçinin mesleki muhakemesine göre, cari döneme ait finansal tabloların denetiminde en çok önem arz eden konulardır (BDS 701 pr 8).

Amaç; daha fazla şeffaflık sağlayarak denetçi raporunun iletişim değerinin artırılmasıdır (BDS 701 pr 7).

BDS 701 denetime tabi tüm şirketlerin finansal tablolarının denetiminde uygulanır.

Kilit denetim konuları, üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından seçilir.

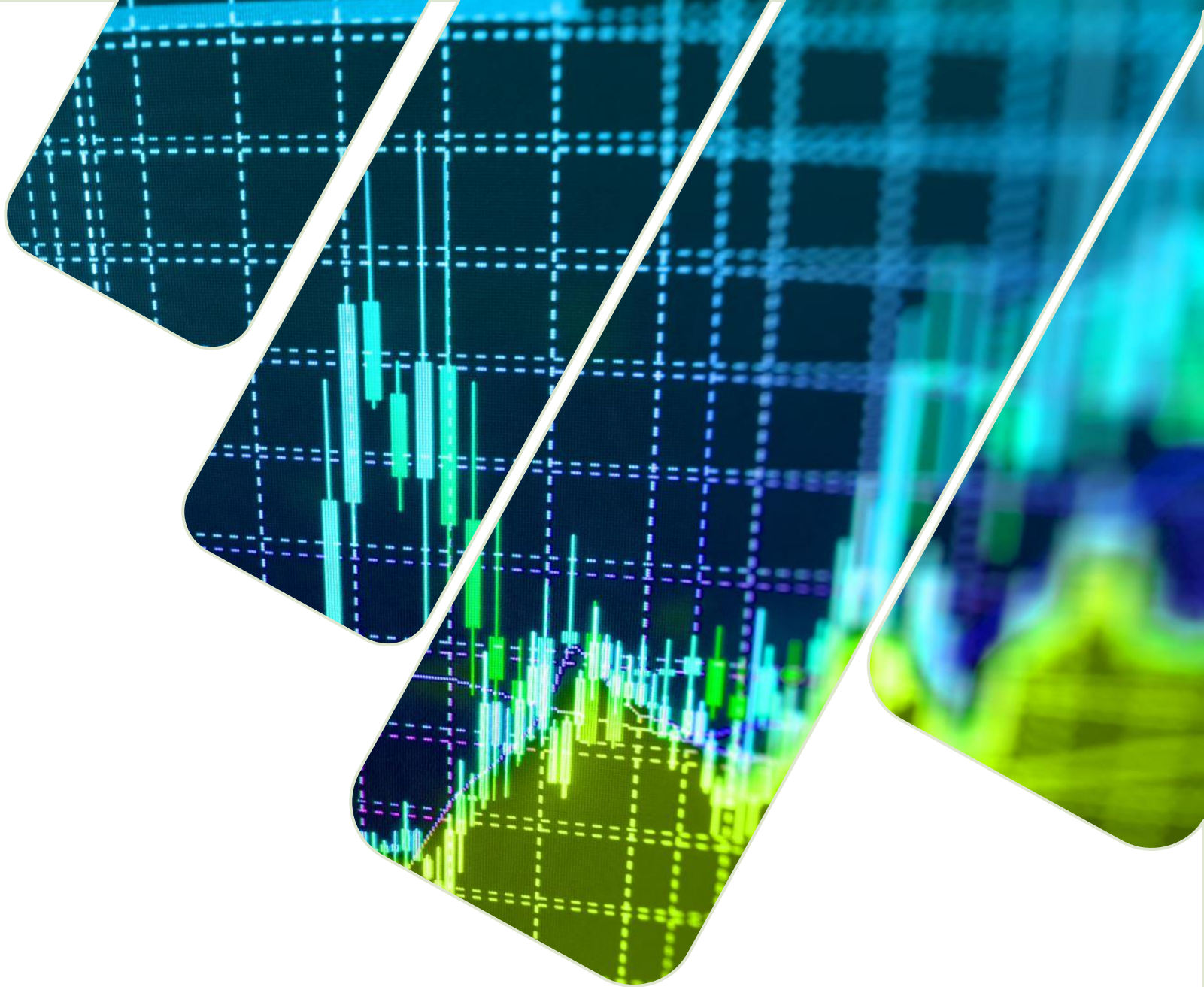
Seçimi yaparken, aşağıdakileri göz önünde bulundurur (BDS 701 pr 9):

- “Önemli yanlışlık” riski daha yüksek olarak değerlendirilen veya ciddi riskli olduğu belirlenen alanlar
- Önemli denetçi yargıları
- Dönem içinde gerçekleşen önemli olay veya işlemlerin denetime olan etkileri

Tespit Edilen Bulgular

Muhasebe

Standartları Bulguları

Muhasebe Standartları Bulguları

Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Stoklar

Hasılat

Ticari Alacaklar ve Ticari Borçlar

ÖRNEK DENETİM HEDEFLERİ

1. Sabit Kıymetlere İlişkin Hakların İşletmede Olup Olmadığına ve Sabit Kıymetlerin Varlıklarına İlişkin Güvence Elde Etmek

2. Sabit Kıymetlerin GFRÇ'ye Uygun Olarak Muhasebeleştirildiğinden Emin Olmak

3. Sabit Kıymetler İle İlgili Amortisman, Faydalı Ömür, Kalıntı Değer Tahminlerine İlişkin Güvence Elde Etmek

İLGİLİ İÇ KONTROLLERİN ANLAŞILMASI – ÖRNEK KONTROLLER

2. Sabit kıymetlerin kalıntı değer ve yararlı ömürlerine ilişkin tahminler belirli periyotlarla gözden geçirilmelidir.

4. Makine teçhizat ve taşıt gibi sabit kıymetlerin fiziki mevcudiyeti ile envanter ve muhasebe defterleri ile uyumu teyit edilmelidir.

1. Satın alma talepleri satın alma politikasına uygun yetkilendirilmiş kişilerce onaylanmalıdır.

3. Düzenli aralıklarla sabit kıymetlerin durumu ve kullanım amacı kontrol edilmelidir.

KARŞILAŞILAN BULGULAR

1. Varlıkların mevcudiyetine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamış olması

2. Faydalı ömrü tükenmiş ancak kullanılmakta olan varlıkların faydalı ömür tahminlerine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmaması

3. Aktifleştirilmemesi gereken kur farklarının varlıklar içerisinde aktifleştirilmesi

4. Arsa ve bina ayrıştırmasının yapılmaması sebebiyle arsalar amortisman ayrılması

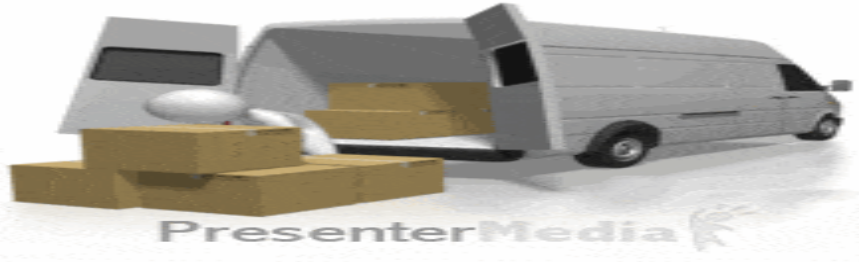

ÖRNEK DENETİM HEDEFLERİ

1. Stokların mevcudiyetinden ve durumundan emin olmak

2. İşletme mülkiyetindeki tüm stokların kayıtlı olduğunda emin olmak

3. Yıl içinde tüketen veya satılan stok kalemlerinin uygun hesaplara doğru tutarlarla aktarıldığından emin olmak

4. Alınan veya satılan tüm stokların doğru döneme kaydedildiğinden emin olmak

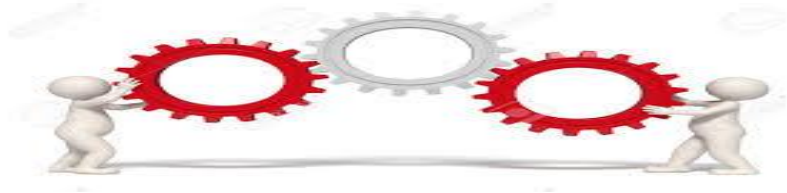

İLGİLİ İÇ KONTROLLERİN ANLAŞILMASI – ÖRNEK KONTROLLER

1. Belirli periyotlarda stok sayımları yapılmalıdır.

2. Değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığının tespiti amacıyla stok devir hızları kontrol edilmelidir.

3. Stok maliyetlerinin hesaplanmasında kullanılan programlar kontrol edilmelidir.

4. Depodan çıkan ürünler taşıma irsaliyesi veya fatura ile karşılaştırılmalıdır.

KARŞILAŞILAN BULGULAR

1. Tüm stoklar ile dönem sonunda işletmenin sahip olduğu stokların tamamının finansal tablolarda gösterilmemesi.

2. Üçüncü bir kişinin sahip olduğu stok kalemleri ya da faturala-elde tut stokların işletme stoklarında gösterilmesi.

3. Stokların maliyet bedeli ile net gerçekleşebilir değerden düşük olanıyla değerlendirilmemiş olması.

4. Stoklara ilişkin alım, satım ve diğer değerlendirme işlemlerinin olması gerekenden farklı döneme kaydedilmiş olması

ÖRNEK DENETİM HEDEFLERİ

1. Hasılatın Muhasebeleştirilme Kriterlerini Karşılayıp Karşılamadığının Kontrolü

2. Raporlanan Hasılat Tutarının Doğru Ölçülüp Ölçülmediğinin Kontrolü

3. Hasılatın Doğru Döneme Yansıtılıp Yansıtılmadığının Kontrolü

İLGİLİ İÇ KONTROLLERİN ANLAŞILMASI – ÖRNEK KONTROLLER

1. Satışlar yönetimce onaylanmış fiyat listesi ve koşullar üzerinden gerçekleştirilmedir.

3. Müşterilere her ay veya belirli dönemlerde hesap mutabakatı yapılmalıdır.

2. Nakliye belgeleri sıra numaralı olmalı ve ilgili nüshaları muhasebe ve satış departmanlarına iletilmelidir.

KARŞILAŞILAN BULGULAR

1. Gerçekleşmemiş hasılatın finansal tablolara alınması

2. Hasılatın yanlış döneme kaydedilmesi

3. Hasılatın GFRÇ'ye uygun şekilde muhasebeleştirilmemesi

4. Devam eden inşaat projelerinde tamamlanma yüzdesinin doğru hesaplanmasına yönelik denetim prosedürlerinin uygulanmaması

ÖRNEK DENETİM HEDEFLERİ

1. Ticari Alacak ve Borçların Tutarlarının Doğruluğundan ve Varlığından Emin olmak

2. Raporlanan Bilgilerin Ticari İşlemlerden Kaynaklanıp Kaynaklanmadığından Emin Olmak

3. Değersiz ve Şüpheli Alacaklar İçin Yeterli Karşılığın Ayrıldığından Emin Olmak

4. Yabancı Para Birimi Cinsinden Ticari Alacak ve Borçların Doğru Değerlendiğinden Emin Olmak

İLGİLİ İÇ KONTROLLERİN ANLAŞILMASI – ÖRNEK KONTROLLER

2. Kredili alış ve satışlar işletmenin kredili satış politikasına uygun gerçekleştirilmelidir.

4. Hareketsiz hesaplar, vadesi geçen çek ve senetler için şirket politikalarına uygun adımlar atılmalıdır.

1. Müşterilere ve tedarikçilere belirli aralıklarla mutabakat yapılmalıdır.

3. Belirli aralıklarla satış bölümü ile muhasebe departmanındaki kayıtlar karşılaştırılmalıdır.

KARŞILAŞILAN BULGULAR

1. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülmesi gereken ticari alacaklar ve ticari borçların itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülmemesi

2. Esas faaliyetiyle ilgili olmayan alacak veya borçların ticari olarak sınıflandırılmış olması

3. Ticari alacaklar için hesaplanan reeskont hesaplamasının yanlış yapılmış olması

4. Yaşlandırma çalışmalarının mevcut olmaması ve şüpheli hale gelen ticari alacakların ve borçların GFRÇ'ye uygun olmaması

İdari Yaptırımlar

Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin 39. Maddesinde yapılan değişiklikler ile

15.06.2024 Öncesi

- Uyarı
- Faaliyet İzninin Askıya Alınması
- Faaliyet İzninin İptali

İdari Yaptırımlar

Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin 39. Maddesinde yapılan değişiklikler ile

15.06.2024 Öncesi

- Uyarı
- Faaliyet İzninin Askıya Alınması
- Faaliyet İzninin İptali

15.06.2024 Sonrası

- **İkaz**
- Uyarı
- **Faaliyetin Kısıtlanması**
- Faaliyet İzninin Askıya Alınması
- Faaliyet İzninin İptali

TEŞEKKÜRLER